

ОБОЗРЕНИЕ
ПРЕПОДАВАНИЯ ПРЕДМЕТОВ И РАСПРЕДЕ-
ЛЕНИЯ ЛЕКЦИЙ И ПРАКТИЧЕСКИХ
ЗАНЯТИЙ ПО ИСТОРИКО-ФИЛОЛ.

факультету имп.
ХАРЬКОВСКОГО УНИВЕРСИТЕТА
НА 1912-1913 акад. год

V.N. Karazin Kharkiv National University

00673835

4

~~2484(2) 711 [23]~~
2448.4(49KP) 708p 311.3

109088

66

85

А. Кадлубович

102088

ОБОЗРѢНІЕ

преподаванія предметовъ и распредѣленія лекцій
и практическихъ занятій

юг
Кост

П О

ИСТОРИКО-ФИЛОЛОГИЧЕСКОМУ

ФАКУЛЬТЕТУ

ИМПЕРАТОРСКАГО ХАРЬКОВСКАГО УНИВЕРСИТЕТА

на 1912—1913 академическій годъ.

ХАРЬКОВЪ.

Типографія „Печатникъ“, Рыбная улица, д. № 28.
1912.

ПРОВЕРЕНО
1963

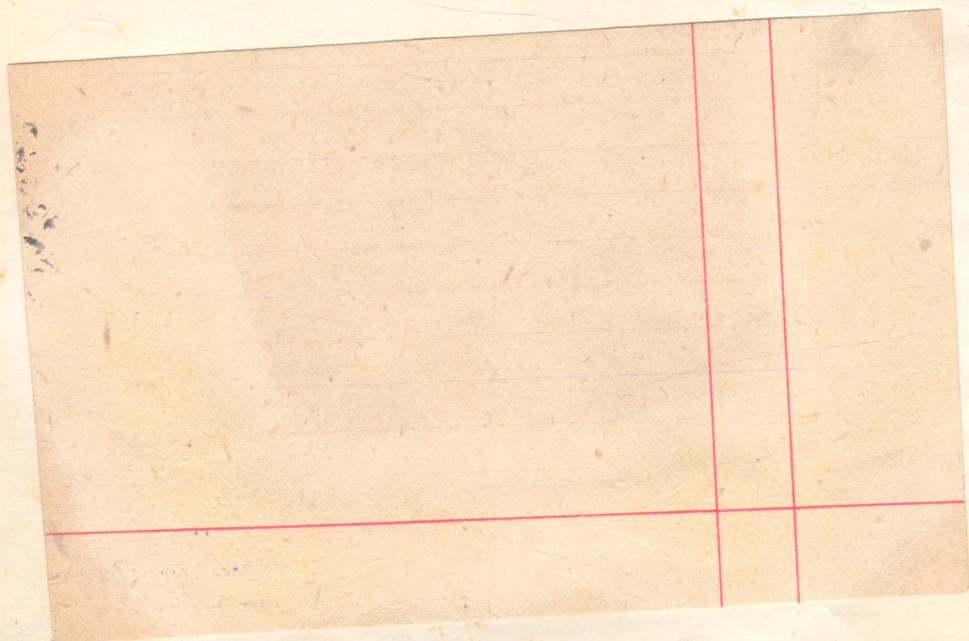
Проверено
1939

Центральна Наукова
Бібліотека
Інв. №

Центральна наукова бібліотека
ХНУ імені В. Н. Каразіна
2013р.

58 46 8408

2484(2)711[23]
24118.4(144K1)88p511.3

67

І. Богословіє.

Профессоръ богословія протоіерей о. *Н. С. Стеллецкій* (3); Нравственное богословіє—оба полугодія—3 ч.

Пособія: *Н. Оаворовъ*. Очерки нравственного православно-христіанскаго ученія⁶. Кв. 1899; *Яльшевъ*. Православно-христіанское ученіе о нравственности². Спб. 1906; *Олесницькій*. Изъ системы христіанскаго нравоученія. Кв. 1896; *Теофанъ*. Начертаніе христіанскаго нравоученія. М. 1891; *Koch A.* Lehrbuch d. Moraltheologie². Freib. 1907; *Kübel R.* Christliche Ethik. I—II. Münch. 1896; *Lenne L.* Christliche Ethik. I—II. 1905; *Cathrein.* Die katholische Weltanschauung in ihren Grundlinien mit besonderer Berücksichtigung der Moral² Freib. 1909.

2. Философія.

Ординарный профессоръ *П. Э. Лейкфельдъ* (6).

1. Психологія—осеннее полугодіе—2 ч.; весеннее полугодіе—4 ч.;

2. Логика—весеннее полугодіе—2 ч.;

3. Исторія средневѣковой и новой философіи до Канта (включительно)—въ осеннемъ полугодіи—4 ч.

Пособія: 1. *Снегиревъ*. Психологія. Хар. 1893; *Бэнъ*. Психологія. М. 1902; *Гейдингъ*. Очеркъ психологіи, основанной на опытѣ. Спб. 1908; *Джемсъ*. Научныя основы психологіи. Спб. 1903; *Селли*. Основы общедоступной психологіи. Спб. 1908; *Бине*. Введеніе въ экспериментальную психологію. Спб. 1895; *Вундтъ*. Душа человѣка и животныхъ; *Ело-же*. Физиологическая психологія. Спб. 1910; *Эббингауэ*. Основы психологіи. Спб. 1911;

Центральна наукова бібліотека
ХНУ імені В. Н. Каразіна
2013р.

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА ХНУ.
ІНВ. № 102088

2. *Владиславлевъ*. Логика. Спб. 1892; *Минто*. Логика⁶. М. 1909; *Зивартъ*. Логика. Спб. 1909; *Wundt*. Logik,³ Stuttg. 1906—07; *Erdmann*. Logik,² Halle 1907; *Rabier*, Leçons de philosophie: I. Logique², Par. 1888; *Fowler*, Ind. Logic⁵, Oxf. 1889;—*Deduct. Logic*⁹, Oxf. 1887 (и послѣдующія изданія);

3. *Ибервейгъ-Гейнце*. Исторія новой философіи². Спб. 1899; *Фалькенбергъ*. Исторія новой философіи². М. 1910; *Виндель-бандъ*. Исторія древней философіи. Спб. 1908; *Ело-же*. Исторія новой философіи². Спб. 1908.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

Привать-доцентъ *И. С. Проданъ* (6).

1. Общая педагогика—осеннее полугодіе—2 часа.

2. Дидактика—весеннее полугодіе—2 часа.

Пособія: *Негельсбахъ*. Гимназич. педагогика. Рев. 1888; *Остерманъ и Вегенеръ*. Педагогика. Спб. 1900; *Дж. Локкъ*. Мысли о воспитаніи. М. 1896; *Руссо*. Эмиль. М. 1896; *Бэнъ*. Наука воспитанія. М. 1881; *Спенсеръ*. Воспитаніе. Спб. 1906; *Проданъ И. С.* Практич. руководство по психологіи. Х. 1908; *Яновскій К. П.* Мысли о воспитаніи и обученіи. Спб. 1900.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

---

3. Классическая филологія.

Заслуженный профессоръ *И. В. Нетушилъ* (ос. 6, вес. 4).

А. Въ осеннемъ полугодіи: 1. *Цицеронъ*. Рѣчи противъ Верреса, кн. IV (для студентовъ классич. и историч. отдѣленій)—2 часа;

2. *Гораций*. De arte poetica (для студентовъ классич. и словесн. отдѣленій)—2 часа;

3. О достовѣрности древнѣйшей исторіи Рима—2 ч.;

Б. Въ весеннемъ полугодіи: 1. Римское государственное право—4 часа.

Пособія: 1. по Горацію: комментированныя изданія Л. Мюллера, Шютце, Крюгера, Кисслинга;

2. по Цицерону: комментированное изданіе Гальма;

3. по древностямъ: *Mommsen. Römisches Staatsrecht*; его же *Abriss*; *Нетушилъ И. В.* Очеркъ римскихъ государственныхъ древностей. 1—3. X. 1906—8; *Einleitung in die Altertumswissenschaft*, Bd. III: *Röm. Staatsaltertümer v. K. Neumann*. 1912.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

Ординарный профессоръ *Я. А. Денисовъ* (8).

1. Рѣчи Лисія—оба полугодія—2 ч.;

2. Практич. занят. по греч. яз. (для студентовъ-классиковъ)—оба полугодія—2 ч.;

3. Практическія занятія по греческому языку (для студентовъ младшихъ семестровъ всѣхъ отдѣленій)—оба полугодія—2 ч.;

4. Начальный курсъ греческаго яз.—оба полугодія—2 ч.

Пособія: 1. *Ausgew. Reden des Lysias. Erklärt v. Frohberger-Thalheim*. Lpz. 1895, 1897; *Ausgew. Red. d. Lysias. Erkl. v. Rauchenstein-Fuhr*. Ad. I—II. Berl. 1899, 1897; *Ausgew. Red. d. Lysias*, v. *Kocks*. Gotha 1898; *Lysias Reden. Auswahl, bearbeitet u. erläutert v. Windel*. Bielef. u. Lpz. 1905; *Lysias' ausgew. Reden. Hrsgb. v. Weidmer*. Lpz.-Wien. 1905.

2—3. Для практическихъ занятій тексты будутъ избраны по соглашенію со слушателями.

Совѣщательные часы послѣ лекцій.

Приватъ-доцентъ *М. А. Масловъ* (6).

1. Исторія римской литературы—осеннее полугодіе—4 ч.;
2. Сатиры Персія—весеннее полугодіе—2 ч.;
3. *Minucii Felicis Octavius*—весеннее полугодіе—2 ч.;
4. Практическія занятія по латинскому языку—оба полугодія—2 ч.

Пособія: *Teuffel*. Geschichte d. Römischen Literatur, Bd. I.⁵ (bearbeitet v. *Schwabe*), Lpz. 1890, Bd. II.⁶ (bearb. v. *Kroll*) Lpz. 1910; *Schanz*. Gesch. d. Römischen Literatur.³ Münch. 1909—11; *Lamarre*. Histoire de la littérature latine. P. 1901; *Ribbeck*. Gesch. d. Römisch. Dichtung, I—III. Stuttg. 1889—94; *Plessis*. Histoire de la poésie latine. P. 1909; *Sellar*. The roman poets of the Republic. Oxf. 1905; *Модестовъ*. Исторія римской литературы. Спб. 1886; *Нагуевскій*. Исторія римской литературы, т. I—II. Кз. 1911—12.

2. Изданія Персія: *O. Jahn* (Lips) 1843), *Conington-Nettelship* (Oxf. 1893), *Ramorino* (Forino 1901), *Nemethy* (Budap. 1903).

3. Изданія: *Балдуина* (*Minucii Felicis Octavius, restitutus a Balduino*, Heidelb. 1560), *Гроновія* (Lugd. Batav. 1709); *Беренса* (Lips. 1886), *Бенина* (Lips. 1903).

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

Приватъ-доцентъ *Е. Е. Кагаровъ* (6).

1. Интерпретація избранныхъ отрывковъ Геродота (для студентовъ классическаго и историческаго отдѣленій)—оба полугодія—2 ч.;

2. Греческое государственное право — весеннее полугодіе—3 ч.;

3. Историческая грамматика греческаго языка—осеннее полугодіе—3 ч.

4. Введеніе въ классическую филологію—оба полугодія—1 ч.

Пособія: 1. Изданія *Abicht'a*, *Wiedemann'a* (II-я книга, Лейпц. 1890), *C. Hude* (Bibl. Oxon. 1908) и друг.;

2. *Hermann—Thumser*, Lehrbuch der griechischen Staat-
saltertümer.⁶ Freiburg. 1892; *Schömann—Lipsius*. Griech.
Altertümer. Berl. 1897; *Lipsius*, Das attische Recht. 2 B—de.
Leipz. 1905—1912; *B. В. Латышевъ*. Очеркъ греч. древностей.
I³. Спб. 1897; *B. П. Бузескулъ*. Исторія афинской демократіи.
Спб. 1909; *U. v. Wilamowitz—Möllendorff*. Staat u. Gesellsch.
der Griechen. Lpz.—Berl. 1910;

3. *K. Brugmann*. Griech. Gramm.³ Münch. 1909; *A. Jan-
naris*. An Historical Greek Grammar. Lond. 1897; *Hirt*. Handb.
d. griech. Laut—und Formenlehre. Heidelb. 1902; *F. Sommer*.
Griech. Lautstudien. Strassb. 1905;

4. *A. Gudemann*. Grundriss d. klass. Philol.² Lpz. 1909;
W. Wundt. Logik III.³ Stuttg. 1908; *Gercke u. Norden*. Einl.
in die Altertumswissenschaft. I. Lpz. 1910.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

---

4. Сравнительное языковѣдѣніе и санскритъ.

~~И. д. экстра-ординарн. проф.~~ *И. М. Эндзелинъ* (6).

1. Сравнительная грамматика индо-европейскихъ язы-
ковъ—оба полугодія—3 ч.;

2. Готскій языкъ—оба полугодія—2 ч.;

3. Практическія занятія по литовскому языку—оба по-
лугодія—1 ч.

Пособія: 1) *K. Brugmann* u. *B. Delbrück*. Grundriss der
vergleichenden Grammatik d. indogermanischen Sprachen. Strass-
burg. 1893—1909; *Brugmann*. Kurze vergl. Grammatik d.
indo-germ. Sprachen. 1902; *A. Meillet*. Introduction à l'étude
comparative des langues indoeuropéennes², P. 1908; *Мейе*.
Введение въ сравнительную грамматику индо-европейскихъ
языковъ. Юр. 1911;

2. *Streitberg*. Gotisches Elementarbuch.
Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

Приватъ-доцентъ *И. Г. Румтеръ* (6).

1. Элементарный курсъ грамматики санскритскаго языка—оба полугодія—2 ч.;
2. Чтеніе и разборъ избранныхъ гимновъ Риг-Веды—оба полугодія—2 ч.;
3. Введеніе въ языковѣдѣніе—оба полугодія—2 ч.

Пособія: 1—2. *Кнауэръ*, Учебн. санскритск. яз. Лейпц. 1908; *Stenzler-Pischel*. Elementarbuch der Sanskritsprache. Bresl. 1892;

3. *Томсонъ*. Общее языковѣдѣніе². Од. 1910; *Поржезинскій*. Введеніе въ языковѣдѣніе². М. 1910; *Delbrück*. Einleitung in das Studium der indogermanischen Sprachen⁵. Lpz. 1908; *H. Paul*, Prinzipien der Sprachgeschichte. Halle 1909.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

---

5. Русскій языкъ и русская литература.

Заслуженный профессоръ *Н. О. Сумцовъ* (6).

1. Исторія русской литературы кievскаго періода и народная словесность—оба полугодія—2 ч.;
2. Слово о полку Игоревѣ и древняя лѣтопись (спеціальный курсъ)—оба полугодія—2 ч.;
3. А. С. Пушкинъ (курсъ съ практич. занятіями)—оба полугодія—2 ч.

Пособія: 1. *Порфирьевъ*. Исторія русской словесности, т. I.⁸ Спб. 1910; *Пытинъ*. Исторія русской литературы, т. I—III.² Спб. 1908; *Владимировъ*. Введеніе въ исторію русской словесности. Кв. 1896; *Владимировъ*. Древняя русская литература кievскаго періода. Кв. 1901;

2. *Потебня*. Слово о полку Игоревѣ. Вор. 1876; *Вс. Миллеръ*. Взглядъ на слово о полку Игоревѣ. М. 1878;

3. *Анненковъ*. Матеріалы для біографіи Пушкина. Спб. 1873; *Ситовскій*. Пушкинъ. Спб. 1908; *Лернеръ*. Труды и дни Пушкина². Спб. 1911.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

И. д. экстраординарнаго проф. *А. П. Кадлубовскій* (6).

1. Исторія русской словесности XIII—XVI в.в. —оба полугодія—2 ч.;

2. Апокрифы въ русской литературѣ—оба полугодія—2 ч.

3. Практическія занятія (лѣтописи)—оба полугодія—2 ч.

Пособія: 1. *Пытинъ*. Исторія русской литературы, т. I—II² Спб. 1908; *Галаховъ*. Исторія русской словесности т. I.² Спб. 1880; *Порфирьевъ*. Исторія русской словесности, т. I.⁸ Спб. 1910; *Тихонравовъ*. Сочиненія, т. I. М. 1898; спеціальныя монографіи будутъ указаны въ теченіе курса.

2. Изданія: *Порфирьевъ*: Апокрифическія сказанія о ветхозавѣтныхъ лицахъ и событіяхъ (Сборн. Отд. Р. яз. и слов. Ак. Н., т. XVII). Спб. 1877; *его же*, Апокр. сказ. о новоз. лиц. и соб. (то же, т. LI). Спб. 1891; *Тихонравовъ*. Памятники отреченной русской литературы. —II. М. 1862; Памятники старинной русской литературы, т. III. Спб. 1863; *Франко*. Апокрифы и легенды... I—IV. Льв. 1896—1906, и др.; изслѣдованія: *Тихонравовъ*. Сочиненія, т. I. М. 1898; *Веселовскій*. Соломонъ и Китоврасъ. Спб. 1870; *его же*, Разысканія въ области русскаго духовнаго стиха. I—XXIV. Спб. 1881—1892; отдѣльныя спеціальныя изслѣдованія будутъ указаны при чтеніи курса.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій и на дому во вторникъ, 5—6 ч.

Приватъ-доцентъ *Н. Н. Дурново* (6).

1. Историческая морфологія и синтаксисъ русскаго языка—осеннее полугодіе—4 ч.;
2. Русскій литературный языкъ—оба полугодія—2 ч.;
3. Семинарій по исторіи русскаго языка—весеннее полугодіе—4 ч.

Пособія: 1. *А. И. Соболевскій*. Лекціи по исторіи русск. языка⁴. Москва 1907; *Кульбакинъ С. М.* Языкъ и языки. М. 1911; *Дурново Н. Н.* Записки по исторіи русск. яз. (литогр. изд.) X. 1911.

2. *Будде Е. Θ.* Очеркъ исторіи современнаго русск. литературнаго языка (Энциклопедія славянскоѣ филологіи, в. 12). Спб. 1908; *его-же*. Изъ исторіи русскаго литературнаго языка конца XVIII и начала XIX в.; *его-же*, опытъ грамматики языка А. С. Пушкина; *его-же*, Значеніе Гоголя; *Соболевскій, А. И.* Русскій литературный языкъ (Рус. Фил. Вѣстн.); *его же* рѣчь о Ломоносовѣ (Ж. М. Н. Пр.); *Карскій Е. Θ.* Значеніе Ломоносова въ исторіи русскаго литературнаго языка (Р. Ф. В. 1912, 1—2) *Ушаковъ; Д. И.* Русское правописаніе. М. 1911.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

6. Славянская филологія.

Ординарный проф. *С. М. Кульбакинъ*. (6).

1. Старославянскій яз., съ палеографіей—3 ч.;
2. Сербскій яз.—осеннее полугодіе—3 ч.;
3. Сравнительная грамматика славянскихъ языковъ—весеннее полугодіе—4 ч.
4. Практическія занятія по сербскому языку—весеннее полугодіе—2 ч.

Пособія: 1. *I. Leskien*. Handbuch d. altbulgarischen Sprache.⁵ Лpz. 1910; *Кульбакинъ С. М.* Древне-церковно-словянскій яз. I—III. X. 1911—12; изданія памятниковъ;

2. *Maretić*. Grammatika i stilistika srpskoga i hrvatskoga jezika. Zagr. 1899; *Флоринскій Т. Д.* Лекціи по славянскому языкознанию, т. I. Кв. 1905;

3. *Vondrák*. Vergleichende Grammatik d. slavischen Sprachen, I—II; *Кульбакинъ С. М.* (см. выше.);

4. Изданія сербскихъ пѣсенъ *Вука Караджича* (т. II); Нушича рассказы; словари Вука, Лавровскаго.

Совѣщательные часы послѣ лекцій и на дому: по субботамъ отъ 6 до 7 часовъ.

Ординарный профессоръ *А. Л. Погодинъ* (6).

1. Исторія Польской литературы—оба полугодія—2 ч.

2. Древнѣйшая исторія славянъ—оба полугодія—2 ч.;

3. Исторія Сербіи и Болгаріи—оба полугодія—2 ч.

Пособія: 1. *Погодинъ А. Л.* Лекціи по исторіи польской литературы. Спб. 1912; *Chrzanowski*. Literatura niepodległej Polski. W. 1908; *Pilat R.* Historya literatury polskiej; *Tarnowski, S.* Historya literatury polskiej; *Brückner, A.* Dzieje literatury polskiej.² W. 1908;

2. *Погодинъ А. Л.* Лекціи по славянскимъ древностямъ; *Niederle*. Slovanské starožitnosti. Pr. 1902—06; *Грушевскій М. С.* Кіевская Русь. 1911.

3. *Погодинъ А. Л.* Исторія Сербіи. Спб. 1909; *егоже*, Исторія Болгаріи. Спб. 1910; *Jiresek*. Geschichte des serbischen Volkes. 1911.

Совѣщательные часы: послѣ лекцій и на дому понедельникъ и среда 7—8 час. веч.

---

7. Всеобщая исторія.

Заслуженный профессоръ *В. И. Нетушилъ* (веч. 4).

Римская исторія—весеннее полугодіе—4 ч.

Пособія: *Нетушилъ В. И.* Обзоръ римской исторіи. X 1912; *Einleitung in die Altertumswissenschaft*, Bd. III (1912); *Röm. Geschichte bis zum Ende d. Republik* v. *K. J. Beloch*; *Röm. Kaiserzeit* v. *E. Kornemann*; *Niese. Grundriss*¹, 1910; *Domaszewski. Geschichte d. römischen Kaiser*. Bd. I—II. 1910.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

Заслуженный профессоръ *В. П. Бузескулъ* (6);

1. Новая исторія (общій курсъ: реформаціонный періодъ)—осеннее полугодіе—4 ч.; весеннее полугодіе—2 ч.;

2. Очеркъ развитія исторической науки, преимущественно въ XIX в., въ связи съ философійей и методологіей исторіи—весеннее полугодіе—2 ч.;

3. Практическія занятія по всеобщей исторіи (устные и письменные рефераты студентовъ и ихъ разборъ)—оба полугодія—2 ч.

Пособія: 1. *Петровъ М. Н.* Лекціи по всемірной исторіи, т. III² (въ обработкѣ В. П. Бузескула); *Каръевъ Н. И.* Исторія Западной Европы, т. I—II. Спб. 1898;

2. *Fueter. Geschichte der neueren Historiographie*. Münch.-Brl. 1911; *Bernheim. Lehrbuch d. historischen Methode u. Geschichtsphilosophie*⁸. Lpz. 1908; *Langlois et Seignobos. Introduction aux études historiques*² P. 1899; *Герье. Очеркъ развитія историч. науки*. М. 1865; *Стасюлевичъ. Опытъ обзора главныхъ системъ философіи исторіи*. Спб. 1866; *Каръевъ Н. И.* Основные вопросы философіи исторіи, I. т. М. 1883; *Петровъ М. Н.* Новая національная историографія въ Германіи, Англии и Франціи. X. 1861; его-же «Пропедевтика» въ началѣ I тома „Лекцій по всемірной исторіи“ (2 изд., 1907); *Винперъ Р. Ю.* Общественныя ученія и историческія теоріи въ XVIII и XIX ст. *Лаппо-Данилевскій А. С.* Методологія

исторіи. Спб. 1910. Дальнѣшія указанія будутъ дѣлаемы при чтеніи курса, по мѣрѣ надобности.

Совѣщательные часы: въ университетѣ послѣ лекцій и на дому отъ 6 до 7 ч. ежедневно.

Привать-доцентъ *Н. С. Гольдинъ* (6).

1. Исторія среднихъ вѣковъ—осеннее полугодіе—6 ч.;
2. Новѣйшая исторія—весеннее полугодіе—4 ч.;
3. Практическія занятія по всеобщей исторіи—весеннее полугодіе—2 ч.

1. *Петровъ*. Лекціи по всемірной исторіи, т. II.² Спб. 1906; *Стасюлевичъ*. Исторія среднихъ вѣковъ, I—III, Спб. 1887; *Виноградовъ*. Книга для чтенія по исторіи среднихъ вѣковъ, I—IV. М. 1903—1910; *Фостель-де-Куланжъ*. Исторія общественнаго строя древней Франціи, I—V. М. 1901—08;

2. *Петровъ*. Лекціи..., т. V. Спб. 1909; *Карневъ*. Исторія Западной Европы въ новое время, т. IV—VI. Спб. 1907—09; *Сеньобосъ*. Политическая исторія современной Европы. Спб. 1909.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

Привать-доцентъ *Е. А. Черноусовъ* (4).

1. Исторія Византіи—оба полугодія—2 ч.;
2. Меровингское общество и государство (спеціальный курсъ съ практическими занятіями по чтенію Григорія Турскаго)—оба полугодія—2 ч.

Пособія: 1. *Гиббонъ*. Исторія упадка и разрушенія римской имперіи. М. 1883; *Герцбергъ*. Исторія Византіи. М. 1896; *Кулаковскій Ю. А.* Исторія Византіи, т. I—II. Кв. 1910—11; *Hesseling*. Essai sur la civilisation byzantine. P. 1907; *Gelzer*. Byzantinische Kulturgeschichte. Tüb. 1909; *Paparrigopulo*. Histoire de la civilisation hellénique. P. 1878; *Лависсъ и Рамбо*. Всеобщая исторія, т. I—III. М. 1897 (соотвѣтствующія главы); *Васильевскій*. Обзорніе трудовъ по византійской исторіи. Спб.

1890; *Krumbacher* Geschichte der byzantinischen Literatur.² Münch. 1897; *Zachariä v. Lingenthal*. Geschichte des griechischen-römischen Rechts.³ Berl. 1892; монографіи и статьи по отд. вопросам будут указаны при чтении курса.

2. *Gregorii Turonensis* opera. Hann. 1885; *O. Тьерри*. Рассказы изъ временъ меровинговъ. Спб. 1892; *Loebell*. Gregor v. Tours u. s. Zeit.² Lpz. 1869; *Waitz*. Deutsche Verfassungsgeschichte, Bd. II.³ Brl. 1882; *Фюстель-де-Куланжъ*. Исторія общественного строя древней Франціи, т. II—IV. Спб. 1904—10; *Лависсъ и Рамбо*. Всеобщая исторія, т. I. М. 1897.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій и на дому по субботамъ 6—7 в.

8. Русская исторія.

Заслуженный профессор *Д. И. Багалъй* (4).

1. Русская исторія (общій курсъ): древній періодъ осеннее полугодіе—4 ч.

2. Русская исторія (общій курсъ): исторія литовско-русскаго государства—весеннее полугодіе—2 ч.;

3. Чтеніе и разборъ древней русскай лѣтописи (семинарій по русскай исторіи)—2 ч.

Пособія: 1. *Д. И. Багалъй*. Курсъ русскай исторіи, ч. 1. Харьк. 1909; ч. 2. Хар. 1911;

2. *Любавскій*. Очеркъ исторіи литовско-русскаго государства. М. 1910;

3. *Шлецеръ*. Несторъ. I—III. Спб. 1809—15. *Сухомлиновъ*. О древней русскай лѣтописи. Спб. 1856; *Бестужевъ-Рюминъ*. О составѣ древнихъ русскихъ лѣтописей. Спб. 1868; *Шахматовъ А. А.* Древнѣйшіе русскіе лѣтописные своды. Спб. 1908.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

Заслуженный профессор *П. Н. Буцинскій* (6).

Въ осеннемъ полугодіи: 1. Общій курсъ новой русской исторіи—4 ч.;

2. Практическія занятія (чтеніе и разборъ источниковъ, относящихся до XVIII вѣка)—2 ч.;

Пособія: *Соловьевъ*. Исторія Россіи; *Брикнеръ*. Царствованіе Петра В *Богословскій*. Областная реформа Петра В.; *Корсаковъ*. Воцареніе Анны Ивановны. Каз. 1880; *Костомаровъ*. Русская исторія въ жизнеописаніяхъ; *Брикнеръ*. Исторія царствованія Екатерины II; *Кобеко*. Цесаревичъ Павелъ Петровичъ; *Шумиорскій*. Царствованіе Павла I-го.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

И. д. экстраординарнаго профессора *В. И. Савва* (6).

1. Русская исторіографія—оба полугодія—2 ч.;

2. Московскій періодъ русской исторіи (общій курсъ)—оба полугодія—2 ч.;

3. Практическія занятія по древне-русской исторіи (чтеніе и разборъ русскихъ сказаній о смутномъ времени к. XVI и нач. XVII в.)—оба полугодія—2 ч.

Пособія: 1 *Бестужевъ-Рюминъ*. Русская исторія, т. I. Спб. 1872; *П. Н. Милоковъ*. Главныя теченія русской исторической мысли, т. I. М. 1897; *В. С. Иконниковъ*. Опытъ русской исторіографіи, т. I—II. К. 1891—1908;

2. *Бестужевъ-Рюминъ*. Русская исторія, т. I—II. Спб. 1872—82; *Д. И. Иловайскій*. Исторія Россіи, т. II—V. М. 1905; *П. Н. Милоковъ*. Очерки по исторіи русской культуры, т. I—III, Спб. 1901; *В. О. Ключевскій*. Курсъ русской исторіи, ч. II—III М.; *Сергеевичъ*. Русскія юридическія древности, т. I—II. *Д. И. Багалтій*. Курсъ русской исторіи ч. II. X. 1911.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

Привать-доцентъ *В. И. Веретенниковъ* (2).

Практическія занятія по исторіи верховныхъ учрежденій Россіи (Верх. Тайный Совѣтъ, Кабинетъ и др.) въ XVIII в.—оба полугодія—2 ч.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

---

9. Исторія западно-европейскихъ литературъ.

И. д. экстраординарн. профессора *С. В. Соловьевъ* (6).

1. Общій курсъ по исторіи средневѣковыхъ литературъ—оба полугодія—2 ч.;

2. Общій курсъ по исторіи нѣмецкой литературы XVIII вѣка—оба полугодія—2 ч.;

3. Провансальская лирика (спец. курсъ)—осеннее полугодіе—2 ч.;

4. Практическія занятія (провансальскій языкъ)—весеннее полугодіе—2 ч.

Пособія: 1. *Коршъ-Кирпичниковъ*. Всеобщая исторія литературы, т. II. Спб. 1886; *Стороженко*. Очеркъ исторіи западно-европейскихъ литературъ. М. 1909; *Шереръ*. Исторія нѣмецкой литературы. Спб. 1893; *Фохтъ и Кохъ*. Исторія нѣмецкой литературы. Спб. 1901; *Овэнтъ*. Исторія итальянской литературы. 1909; *G. Paris*. La littérature française au moyen âge. P. 1905; *G. Paris*. Esquisse historique de la littérature française au moyen âge. P. 1907; *Birch-Hirschfeld u. Suchier*. Geschichte d. französischen Litteratur. 1900; *Gröber*. Grundriss der romanischen Philologie. Strassb. 1889; *Paul*. Grundriss d. germanisch. Philologie. Strassb. 1893; *Longinotti e Baccini*. La letteratura italiana nella storia della cultura. Fir. 1906;

2. *Коршъ-Кирпичниковъ*. Т. III. Спб. 1912; *Стороженко*; *Шереръ*; *Фохтъ и Кохъ*; *Куно Франке*. Исторія нѣмецкой литературы. Спб. 1904; *Шаховъ*. Гете и его время. Спб. 1903; *Chiquet*. Littérature allemande. P. 1909; *Куно-Фишеръ*. Лес-

сингъ. М. 1882; *Danzel-Guhrauer*. Lessing. Berl. 1881; *А. Бельмоускій*. Гете, его жизнь и произведения. Спб. 1898; *Е. Engel*. Goethe, der Mann u. das Werk. Berl. 1910; *Appel*. Werther u. s. Zeit. 1882; *Льюисъ*. Жизнь Гете. Спб. 1897; *Minor*. Schiller. В. 1890; *Berger*. Schiller. Münch. 1909; *Кюно-Фишеръ*. Шиллеръ. М. 1890; *Гаймъ*. Гердеръ и его время. М. 1888; *М. Розановъ*. Поэтъ періода „бурныхъ стремлений“ Я. Ленцъ. М. 1901; *Котляревскій Н.* Мировая скорбь въ концѣ прошлаго и въ началѣ нашего вѣка. Спб. 1898;

3. *Gröber*. Grundriss... Bd. II.; *Diez*. Leben u. Werke der Troubadours. Lpz. 1882; *C. Chabaneau*. Les biographies de Troubadours. Toulouse. 1885; *Anglade*. Les troubadours. P. 1908; *E. Wechsler*. Das Kulturproblem d. Minnesanges. Halle. 1909; *Jeanroy*. Les origines de la poésie lyrique en France. P. 1904; *G. Paris*. Les origines de la poésie lyrique en France. P. 1904; *Anglade*. Guiraud Riquier. P. 1905; *Kolsen*. Lieder des trobadors Guiraut de Bornele. Halle. 1910; *Antrand*. Raimon de Miraval. P. 1902; *Zenker*. Peire von Auvergne. Erl. 1900; *Coulet*. Guilhem Montanhagol. Toul. 1898; *Salvedra de Grave*. Bertram d'Alamanon. Toul. 1902; *Stron'ski*. Elias de Barjols. Toul. 1906; *Stron'ski*. Folquet de Marseille. Crac. 1910; *В. Шумаревъ*. Лирика и лирики поздняго средневѣковья. Спб. 1911;

4. *Gröber*. Grundriss... Bd. I; *Appel*. Provenzalische Chrestomathie³. Lpz. 1907.

Совѣщательные часы—послѣ лекціи.

---

10. Исторія церкви.

И. д. экстра-ордин. проф. *Г. А. Бродовичъ* (ос. 6, вес. 4).

1. Исторія русской церкви—осеннее полугодіе—4 ч.;
2. Положеніе христіанъ въ римской имперіи въ I—III в. в. (изъ общаго курса)—весеннее полугодіе—2 ч.;
3. Исторія церкви до XI в.—весеннее полугодіе—4 ч.

Пособія: *Робертсонъ и Герцогъ.* Исторія христіанской церкви, въ пер. Лопухина, т. I—2. Спб. 1890—91; *Лебедевъ А. П.* Собрание церковноисторическихъ сочиненій, т. I—VI, М. 1897 и слѣд.; *Болотовъ В.* Лекціи по исторіи древней церкви, вып. 1—2. Спб. 1907, 1910; *Гарнакъ.* Сущность христіанства, въ русск. пер. Блюма. М. 1906; *его-же.* Миссіонерская проповѣдь и распространеніе христіанства въ первые три вѣка, въ русск. пер. Спасскаго (подъ заглавіемъ: «Религіозно-нравственныя основы христіанства»). Х. 1907; сборникъ статей иностранныхъ авторовъ подъ заглавіемъ: «Раннее христіанство», въ «Общей исторіи европейской культуры», т. VI, русск. перев. Спб.; *Функъ.* Исторія христіанской церкви, въ перев. *Гидулянова.* М. 1911; *Макарій.* Исторія русской церкви, т. I—XII. Спб. 1883—1903; проф. *Знаменскій.* Руководство къ исторіи рус. церкви. Спб. 1904; проф. *Голубинскій.* Исторія русской церкви. М. 1900 и слѣд.; для владѣющихъ иностранными языками (французскимъ, нѣмецкимъ и англійскимъ) пособія могутъ быть указаны по желанію на лекціяхъ.
Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

Приватъ-доцентъ священникъ *И. И. Филевскій* (4).

1. Христіанство въ Россіи до Владиміра св.—осеннее полугодіе—2 ч.;
2. Состояніе русской церкви въ X—XII вв.—осеннее полугодіе—2 ч.;
3. Русское церковное управление—весеннее полугодіе—2 ч.;
4. Русскія секты—весеннее полугодіе—2 ч.

Пособія: *Е. Е. Голубинскій.* Исторія русской церкви². М. 1900—01; *М. Макарій.* Исторія христіанства въ Россіи до Владиміра. 1888; *его-же.* Исторія русской церкви. М. 1881—1900. *Филаретъ.* Исторія русской церкви. Спб. 1894; *Знаменскій.* Руководство къ исторіи русской церкви. Спб. 1904; *Добро-*

клонскій. Руководство къ исторіи русской церкви, М. 1889; *Е. Е. Голубинскій*. Исторія канонизаціи святыхъ въ русской церкви. М. 1903; *Герингъ, I*. Расколъ и секты русской церкви. М. 1903; Русскіе сектанты (труды членовъ IV Всероссийскаго Миссіонерскаго Съѣзда, изд. М. А. Кальнева). Од. 1911.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

Приватъ-доцентъ *Н. В. Лысогорскій* (1).

Исторія русскаго старообрядчества въ XVII—XIX в. в.—оба полугодія—1 ч.

Пособія: *П. С. Смирновъ*. Исторія русскаго раскола старообрядства. Спб. 1895; *его-же*. Внутренніе вопросы въ расколѣ въ XVII в. Спб. 1898; *его-же*. Споры и раздѣленія въ русскомъ расколѣ въ XVII в. Спб. 1909; *М. Макарій*. Исторія русскаго раскола. Спб. 1889; *его-же*. Исторія русской церкви т. XII. Спб. 1883; *Н. Субботинъ*. Происхожденіе бѣлокриницкой іерархіи. М. 1874; *Н. Каптеревъ*. Патриархъ Никонъ и царь Алексѣй Михайловичъ, т. I—II. Серг.-Пос. 1909—12.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

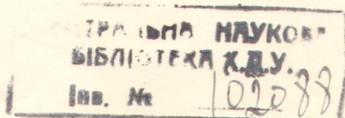
---

11. Исторія и теорія искусствъ.

Заслуженный профессоръ *Н. Θ. Сумцовъ* (3).

Исторія итальянскаго искусства эпохи Возрожденія—оба полугодія—3 ч.

Пособія: *Вышеславцевъ*. Джіотто и джіоттисты. Спб. 1881; *его-же*. Искусство Италіи XV в. Спб. 1885; *его-же*. Умбрія. 1883; *Розенбергъ*. Исторія искусства. 1903; *Байе*. Исторія искусства. Спб. 1902; *Фрикенъ*. Исторія итальянскаго искусства эпохи Возрожденія. М. 1891—95; *Тэнъ*. Чтенія объ искусствѣ. Спб. 1889; *Зайчикъ*. Люди и искусство итальянскаго Возрожденія. Спб. 1906; *Верманъ*. Исторія искусства.

Спб. 1909; *Сумцовъ*. Леонардо да Винчи. Хар. 1900; для знающихъ иностранные языки—изслѣдованія Мюнца, Крауса и др.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

Приватъ-доцентъ *А. И. Успенскій* (3).

1. Исторія древняго искусства—оба полугодія—3 ч. (означенный курсъ будетъ читаться, какъ обязательный если не будетъ назначенъ профессоръ по данной каедрѣ);

2. Исторія русской живописи (спеціальный курсъ)—оба полугодія—2 ч.;

3. Археологія—оба полугодія—2 ч. (курсы 2-й и 3-й будутъ читаться, если профессоръ по данной каедрѣ будетъ назначенъ).

Пособія: *Верманъ*. Исторія искусствъ. Перев. подъ ред. А. Сомова. Спб. 1909; *Розенбергъ*. Исторія искусствъ, перев. г-жи Павловской. 1903; *Михаэлисъ*. Исторія археологическихъ открытій. Перев. Я. Мальмберга и Б. Фармаковского. М. 1910; *А. И. Успенскій*. Очерки по исторіи русскаго искусства. М. 1910 г.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

---

12. Этнографія.

Заслуженный профессоръ *Н. Θ. Сумцовъ* (2).

Этнографія русскаго народа—оба полугодія—2 ч.

Пособія: *Анучинъ, Д. Н.* Россія въ этнографическомъ отношеніи (въ Энциклопед. Словарѣ Брокгауза и Ефрона, т. 27, стр. 139—152); *Пытинъ*. Исторія русской этнографіи. I—IV. Спб. 1891; *Сумцовъ Н. Θ.* Культурныя переживанія Кв. 1889; *Анучинъ Д. Н.* О задачахъ русской этнографіи (въ „Этногр. Обзорѣніи“, т. I, 1891 г.)

---

13. Французскій языкъ.

Лекторъ П. А. Дютруиль (5).

1. Грамматика и чтение статей изъ христоматіи Bastin—оба полугодія—2 ч.

2. *Molière*. „Les précieuses ridicules“, съ историко-литературными и филологическими комментаріями—оба полугодія—3 ч.

Пособія: 1. *Кленце*. Грамматика французскаго яз⁵. М. 1911;
2. *Brachet et Dussouchet*. Grammaire française complète. P. 1908. *Brachet*. Grammaire historique de la langue française. P., 42e édit.; *Clédat*. Nouvelle grammaire historique. P. 1908.

---

14. Нѣмецкій языкъ.

Лекторъ Г. Ю. Ирмеръ (6). 1. *Schiller*. „Der Geisterseher“ (для начинающихъ)—оба полугодія—2 ч.;

2. *Goethe*. „Faust“ (для продолжающихъ)—оба полугодія—2 ч.;

3. Нѣмецкая литература въ періодъ реформаціи—оба полугодія—1 ч.;

4. Словообразование въ нѣмецкомъ языкѣ—оба полугодія—1 ч.

Пособія: 1. *I. Chr. Aug. Heyse*. Deutsche Grammatik. Hann. 1878; *Wetzel*. Deutsche Grammatik Berl. 1880; *Engelien*, Deutsche Grammatik. Berl. 1892; *O. Behagel*. Deutsche Grammatik. Prag. 1886;

2. *O. Lyon*. Deutsche Grammatik. Lpz. 1887; *W. Wilmanns*. Deutsche Grammatik. Strassb. 1897—1906; *Engelien*. Deutsche Grammatik. Berl. 1892; *F. Kluge*. Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache. Strassb. 1884; *Sanders*. Wörterbuch der deutschen Sprache. Lpz. 1876; *W. Scherer*. Geschichte der deutschen Litteratur. Berl. 1885; *Vilmar*. Geschichte

der deutschen Nationallitteratur. Marb. 1883; *M. Koch*. Deutsche Literaturgeschichte. Marb. 1893;

3. *W. Wackernagel*. Geschichte der deutschen Litteratur. Basel. 1848—56; *Kögel*. Geschichte d. deutsch. Litter. Strassb. 1894; *G. Gervinus*, Geschichte d. deutschen Dichtung.⁵ Lpz. 1871—74; *K. Goedecke*. Grundriss d. Geschichte der deutschen Dichtung. Dresd. 1856—81; *Bartel*. Gesch. d. deutschen Litteratur.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

---

15. Итальянскій языкъ.

Лекторъ (онъ-же приватъ-доцентъ) *П. Г. Румтеръ* (4)

1. Краткій курсъ грамматики итальянскаго языка (для начинающихъ)—оба полугодія—2 ч.;

2. Чтеніе и разборъ нетрудныхъ прозаическихъ текстовъ (для продолжающихъ)—оба полугодія—2 ч.

Пособія: *Можейко*. Учебникъ итальянскаго языка. Спб. 1910; *Гливенко*. Руководство къ изученію итальянскаго языка. К. 1899; *Де-Виво* и *Сперандео*. Итальяно-русскіе словари; *Maddalena*. Raccolta di prose e poesie Italiane². Wien. 1903.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

---

16. Англійскій языкъ.

Лекторъ *Ю. А. Ферберъ* (5).

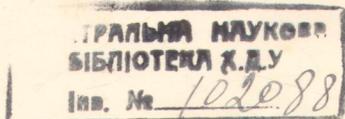
1. Элементарный курсъ англійскаго языка—3 ч.;

2. Чтеніе классическихъ англійскихъ писателей; переводы съ русскаго языка на англійскій—2 ч.

Пособія: 1. *Ферберъ*. Учебникъ англійскаго языка. Хар. 1908;

2. Сочиненія писателей по соглашенію со слушателями.

Совѣщательные часы—послѣ лекцій.

120/10

